

România după „Marele Război”

*Provocări politico-diplomatice
1919–1920*

Coordonatori:
Cecilia Cârja
Marcela Sălăgean

Editura MEGA
Cluj-Napoca
2021

Cuprins

Cuvânt înainte.....	7
Carmen Fărcașiu. Interviu cu Acad. Ioan-Aurel Pop Tratatul de la Trianon a consfințit în plan internațional actul înfăptuit de români în 1918.....	11
Ioan Bolovan Trianon, 4 iunie 1920: un veac înainte, un secol după.....	23
Alexandru Ghișa România și sistemul de tratate de la Versailles.....	31
Dumitru Preda Acțiune politică și diplomatică în apărarea unirii românilor.....	63
Marius Mureșan Dreptul popoarelor la autodeterminare și problema Transilvaniei la Conferința de Pace de la Paris.....	75
Gelu Teampău Statele mici din centrul și sudul Europei, create în urma Conferinței de Pace din 1919.....	85
Cecilia Cârja Regina Maria – „Marele vis al României este și al meu”.....	93
Ioana-Mihaela Bonda Din culisele unei întâlniri internaționale. Alexandru Vaida- Voevod la Conferința de Pace de la Paris (1919–1920).....	103

Gheorghe Cazacu	
Chestiunea basarabeană în Conferința de Pace de la Paris.....	113
Marina Trufan	
Conferința de Pace de la Paris reflectată în presa vremii.....	123
Mihai Alexandrescu	
În 1919–1920 s-au negociat regulile sistemului, nu pacea!.....	133
Ovidiu-Emil Iudean	
Ratificarea Tratatului de la Trianon în Parlamentul României Mari. Discursul profesorului Ioan Pecurariu în Senatul României.....	141
Eliza Deac	
În căutarea păcii universale.....	149
Marcela Sălăgean	
„Chestiunea reparațiilor. Ce s-a făcut. Ce ar fi trebuit să se mai facă”. Rolul lui Eugeniu Grigore Neculcea în negocierile din cadrul Comisiei Reparațiilor.....	157
Septimiu Moga	
Situația monetară din Transilvania și principalele curente de idei pentru rezolvarea situației monetare, ca cerință a tratatelor de pace de la Paris.....	167
Claudia Septimia Sabău	
Între iluzie și dezamăgire. Situația arhivelor istorice ale Transilvaniei după Tratatul de la Trianon.....	175
Florin Nicolae Ardelean	
Relațiile diplomatice și culturale româno-japoneze la sfârșitul Primului Război Mondial. Misiunile lui Victor Cădere și Elie Bufnea în Japonia.....	185

Cuvânt înainte

Împlinirea unui secol de la izbucnirea, respectiv finalul Primul Război Mondial („Războiul cel Mare”, „Marele Război”) și de la semnarea Tratatelor de pace din 1919–1920, a suscitât atenția istoricilor, politicienilor, sociologilor, jurnaliștilor și a tuturor celor interesați de trecut. Peste tot în Europa, dar nu numai, au fost organizate manifestări științifice la nivel național sau internațional, au fost publicate sau republicate studii și volume, au fost realizate expoziții tematice, filme și documentare, toate având drept obiectiv principal readucerea în atenția lumii a unui fragment din istoria secolului XX, a cărui consecințe se simt din plin până în zilele noastre. În urma războiului și tratatelor de pace menționate, harta Europei s-a schimbat. Dar s-au schimbat și sisteme, regimuri și programe politice, legislații și mentalități, au apărut principii și practici noi la nivel național și continental, au fost înregistrate progrese în majoritatea țărilor europene.

Centenarul Primului Război Mondial și al Conferinței de Pace nu-i putea lăsa pe mulți istorici români în afara curentului istoriografic european din ultimii ani, cu atât mai mult cu cât, în intervalul cuprins între finele războiului și semnarea Tratatelor de pace, România Mare devenise o certitudine, ce trebuia să facă față numeroaselor provocări pe plan intern și extern. În tot acest context, Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca, prin cadrele didactice și cercetătorii săi antrenați în studiul istoriei, a marcat cum a putut mai bine evenimentele menționate. Șirul

manifestărilor și publicațiilor a început în anul 2014 și continuă până în prezent. Printre acestea se numără și proiectul inițiat în anul 2018 de Direcția Patrimoniu Cultural Universitar a Universității Babeș-Bolyai și ziarul „Făclia de Cluj”, de pe urma căruia au rezultat numeroase articole tematice publicate în respectivul cotidian, reunite, la sfârșit de an în volume.

Aniversarea a 100 de ani de la sfârșitului războiului și mai ales a semnării Tratatelor de pace (a celui de la Trianon, în special), a constituit un bun prilej pentru „Făclia de Cluj” de a găzdui pe tot parcursul anului 2020 numeroase articole, scrise atât de cadre didactice și cercetători deja consacrați, dar și de istorici aflați la începutul carierei. Subiectele abordate, chiar dacă s-au încadrat într-un interval cronologic limitat, sunt diverse, autorii dorind, în primul rând, să se adreseze publicului larg, nespecialist, dar pasionat de istorie, și să-l familiarizeze cu evenimente, personalități sau puncte de vedere mai puțin cunoscute.

Semnălele pozitive primite de redacția „Făcliei de Cluj” în urma publicării materialelor au determinat îmbogățirea colecției de volume publicate deja în cadrul proiectului Direcției Patrimoniu Cultural Universitar a Universității Babeș-Bolyai și a ziarului clujean, cu unul nou, care să cuprindă articolele apărute pe parcursul anului 2020. Așa a rezultat *România după „Marele Război” – provocări politico-diplomatice 1919–1920*. Textele din volum sunt în general identice cu cele din „Făclia de Cluj”, câteva intervenții realizate de unii autori în timpul pregătirii pentru tipar, având în vedere doar reformulări sau scurte adăugiri. Din motive obiective, ordinea publicării articolelor nu este identică cu ordinea publicării în „Făclia de Cluj”, coordonatorii optând pentru o reordonare a lor. De asemenea, precizăm că pentru a menține elemente comune cu volumele deja publicate în cadrul aceluiași proiect, am optat pentru indicarea sursei imaginilor la finalul fiecărui text, unde de altfel se găsește și lista bibliografiei folosite de către autori în procesul lor de documentare.

Ajunși la finalul inițiativei noastre editoriale, desfășurate pe tot parcursul anului 2020, adresăm mulțumiri și felicitări autorilor, ziarului „Făclia de Cluj” (în special D-lui Cosmin Puriș), sponsorilor și editurii clujene Mega. Sperăm că și acest volum, la fel ca și cele precedente, se va bucura de aprecierea cititorilor săi.

Marcela Sălăgean,
Cecilia Cârja